

RING DJURSLAND, SØHOLM / KOLINDSUND, AMU-CENTER DJURSLAND, TRADIUM

Ved Pederstrup øst for Kolind ligger uddannelsescentret Tradiums køretekniske anlæg, der anvendes til uddannelse af chauffører og til køretekniske kurser. Det officielle navn er Transport Uddannelses Center Djursland.

Centeret er et besøg værd, ikke mindst er banen med det køretekniske anlæg imponerende. Det har også en imponerende og spændende historie bag sig. Det er den historie, der skal fortælles her.

Allerførst skal det lige ridses op, at anlæggets oprindelse er en motorbane, "Ring Djursland", i sin tid en af landets mest kendte og respekterede af slagsen. 1982 blev banen overtaget af Specialarbejderskolen i Kolind, der blev til AMU-Center Djursland, der anvendte banen til køretekniske uddannelser. AMU-centret fusionerede i 2009 med forskellige erhvervsuddannelser og efteruddannelser i Randers og Hobro, under navnet Tradium, med hovedsæde i Randers.

Men historien begynder i Kolindsund, med en legendarisk skikkelse ved navn Jens Chr. Legarth. Det var ham, der grundlagde Ring Djursland og dermed startede det hele.

Jens Chr. Legarth

Jens Chr. Legarth var født på Søbygaard ved Kolindsund i 1940. Fra 1952 opholdt han sig hos bedstefaderen Jens Legarth på Søholm i Kolindsund, og han arvede Søholm, da Jens Legarth døde i 1958. På det tidspunkt var Jens Chr. Legarth for længst blevet interesseret i racerbiler, og han debuterede som racerfører på Roskilde Ring samme år. 1965 åbnede han sin egen racerbane, Ring Djursland, men allerede to år senere omkom han ved en tragisk ulykke på samme bane, kun 26 år gammel.

Jens Chr. Legarths familiebaggrund var de to kendte familier på egnen: Vester og Legarth.

Den store indre-missionske handelsmand Kr. Vester ejede Møllerup i to år, fra 1916 til 1918. Som handelsmand samarbejdede han meget med en anden indre-missionsk handelsmand, Frederik Legarth i Rønde.

Dorthea og Kr. Vester fik 7 børn, 6 døtre og en søn. Sønnen Thomas døde dog som ung i 1919 af den spanske syge.

Døtrene kom alle med Vesters hjælp til store gårde i området. Tre af dem kom til Kolindsund, der i folkemunde herefter vittigt omtales som "Vesterhavet". Datteren Ingeborg blev gift med Peter Petersen og de fik Sivestedodde, Elisabeth blev gift med Theodor Sørensen og fik Benzonshøj, og endelig fik Thomasine Karoline, til daglig kaldet Sine, og Jens Legarth Søholm. De sidstnævnte blev Jens Chr. Legarths bedsteforældre.

De store gårde i Kolindsund tjente store penge på at dyrke rapgræs til det amerikanske marked i 1920'erne og 1930'erne. Det gjorde det muligt for Jens Legarth at købe Pognæs på den modsatte side af Kolindsund (nordsiden) og overdrage den til sin ældste datter og svigersøn. Fem år senere, i 1945, købte han Søbysgaard ved Søbyst for Søholm til sin søn Johan Chr. Legarth og hans hustru, tyskfødte Anna Bebensee. Jens Chr. Legarth var eneste barn i dette ægteskab og født i 1940.

Jens Chr. Legarth kom som dreng meget hos bedsteforældrene Sine og Jens Legarth på Søholm, og da Sine dør i 1951 flytter Jens Chr. som 12-årig over til bedstefaderen Jens Legarth på Søholm året efter. Baggrunden var familiemæssige problemer derhjemme på Søbysgaard – problemer, der medførte, at Jens Chr. Legarth allerede som ung blev afholdsmand, om end ikke af den "missionerende" art.

Hos bedstefaderen fik Jens Chr. lov til at dyrke sin interesse for mekanik og især racersporten. Forvalteren på gården byggede en racervogn på træskelet til ham, da han var 16 år gammel, og med den kørte han race på gårdspladsen. 18 år gammel, hvor han kunne få kørekort og blev ejer af sin egen sportsvogn, kom han i direkte kontakt med racersporten på Roskilde Ring, hvor han debuterede som racerfører i Formel 3 i oktober 1958, med et fint resultat. I miljøet omkring Roskilde Ring traf han sin kommende hustru Anni, der var datter af en af racersportens pionerer på Roskilde Ring, vognmand Gunnar Henriksen fra Hedehusene. De blev gift i 1959.

Derhjemme dør faderen Johan Chr. Legarth i 1955, hvorefter moderen forlader Søbysgaard og flytter ind hos svigerforældrene på Søholm. Søbysgaard overtages af Jens Legarths yngste datter og svigersøn.

Desværre døde bedstefaderen Jens Legarth på Søholm en måned før Jens Chr. Legarth fyldte 18 og kunne begynde at realisere sine drømme om racersporten. Ifølge testamentet arvede Jens Chr. Legarth gården, dog således at han ikke selv måtte råde over den før som 25-årig. Indtil da rådede Overformynderiet over gården, men bestyret af den hidtidige forvalter og øvrige medarbejdere. For Jens Chr. Legarth har det sikkert ikke været noget problem, for han tænkte kun på ét: racersporten.

Søholm og Søbysgaard drives i dag samlet, i alt 180 ha. Syddjurs Kommunes viceborgmester (2012) var ejer indtil ca. 2009.

Ring Djursland

Anni og Jens Chr. Legarth fik fire børn, hvoraf den første, Mike Legarth (nu aktiv i politik i Det konservative Folkeparti), blev født i 1960. Jens Chr. Legarth holder sig derefter lidt på afstand af motorsporten, men efter at næste barn Jeanette var kommet til verden året efter, melder han sig igen på banen i Roskilde i 1962 og er derefter aktiv både på Roskilde Ring og i udenlandske løb. På dette tidspunkt fødes tanken om at lave sin egen racerbane.

Jens Chr. Legarth havde aldrig langt fra tanke til handling, så allerede i oktober 1962 åbnede han Søholm-banen. Det blev på sin vis en succes, men så meget, at banen nærmest forgik i succes'en. Der var trafikkaos, problemer med billetsalget, banen blev hurtigt opkørt. Men så tog Jens Chr. Legarth fat på at opbygge en bane på mere professionel vis, og resultatet blev Ring Djursland ved Pederstrup, der åbnede 29. august 1965.

Ring Djurs blev hurtigt en succes. I juli 1967 kørtes banens hidtil største løb, et Grand Prix-løb. Det blev et forrygende regnvejr, men løbene blev afviklet efter programmet. To amerikanske biler kolliderede og smadrede ind på inderringen, hvor de ramte flere af de tilstedeværende officials – blandt dem Jens Chr. Legarth. Han og den amerikanske racerfører Douglas Revson blev dræbt, mens Anni Legarth og fire andre blev hårdt kvæstet. Anni Legarth fik et længere hospitalsophold og kunne ikke være med til sin mands begravelse på Tøstrup kirkegård.

Tragedien var fuldkommen. Jens Chr. Legarth var kun 26 år gammel og efterlod Anni alene med fire børn. Hun drev Ring Djursland videre et par år, men solgte så banen i 1969 til sin far Gunnar Henriksen, der samme år solgte den videre til Ancher Larsen, Hedehusene, der så i 1972 solgte til Renée Koors fra Farum.

Ring Djursland, nu Tradiums Transport Uddannelses Center Djursland

Specialarbejderskole, AMU-center, Tradium

Endelig i 1982 overtog Specialarbejderskolen i Kolind banen, hvor der stadigvæk blev kørt motorløb, samtidig med at skolen brugte banen som glatførebane og kørselsanlæg til uddannelsen af erhvervschauffører og til køretekniske kurser.

Fra 1987 blev der problemer med miljøgodkendelsen af banen, da en fem-årig miljøgodkendelse fra Århus Amt i 1982 udløb. Talrige naboklager indløb, og antallet af løb begrænsedes.

Spektakulært var det, at grundlæggerens søn Mike Legarth kørte løb på banen fra 1994. Ved 40-års jubilæet i 2005 kunne Mike Legarth afsløre en mindeplade over sin far, og samme år begyndte hans bror Pierre Legarth også at køre løb. Men stadigvæk var løbene stærkt begrænset i antal på grund af miljø- og støjproblemer, fra 2008 kun fire årlige løb.

I 1999 fusionerede de arrangerende klubber, hvorefter alle løb kørtes i regi af DMKA, Djurslands Motor Klub Autosport, der i øvrigt også står bag Djurslands Gokart Rings go-kart bane i et hjørne af Tirstrup Lufthavn (hvor fyrværkeri-oplagring har voldt store problemer). En erhvervsdrivende fond Ring Djursland Motorsport dannedes 2004 til at investere i videreudvikling af banen og varetage kontakter udadtil. Det har resulteret i anlæg af en gigantisk støjvold mod landsbyen Pederstrup, etablering af støjmålingsudstyr for en mill. kr., bedre sikkerhed med sandkasser og autoværn, nyt asfaltlag og meget mere.

Specialarbejderskolen i Kolind opgav sine bygninger i Kolind og centrerede virksomheden til anlægget i Pederstrup og blev til AMU-center Djursland. I 2009 fusionerede centeret med Randers Tekniske Skole og en række andre erhvervs- og efteruddannelser i Randers og Hobro under navnet Tradium, og navnet på anlægget i Pederstrup har siden været Transport Uddannelses Center Djursland. Centeret bruger Ring Djursland-anlægget til chaufføruddannelse og køretekniske kurser i det daglige, men der køres stadigvæk i begrænset omfang løb i regi af DMKA.

Ring Djursland, Jens Chr. Legarths "opfindelse", er blevet kaldt både Danmarks mest krævende motorbane og "banen, der ikke vil dø" – selv om den faktisk lige siden 1980'erne har haft alle odds imod sig.

Vilfred Friborg Hansen, på grundlag af Morten Alstrup: Ring Djursland. En udfordring for alle. Fonden Ring Djursland Motorsport 2007, samt DMKA's hjemmeside. Øvrig litteratur: Vilfred Friborg Hansen: Christian Vester, en indremissionsk handelsmand, i Molsbogen 2008, Forlaget Vistoft 2008.